

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sopimusvalmistelun tilannekatsaus

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen VATE 17.11.2021

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen VATE 1.12.2021

Pelastuslaitoksen valmistelujohtaja Jussi Rahikainen, versio 25.11.2021

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Kuntia

8

(Hyvinkää, Järvenpää, Kerava,
Vantaa, Mäntsälä, Nurmijärvi,
Pornainen ja Tuusula)

Hyvinvointialueita

2

(Vantaa ja Kerava sekä Keski-Uusimaa)

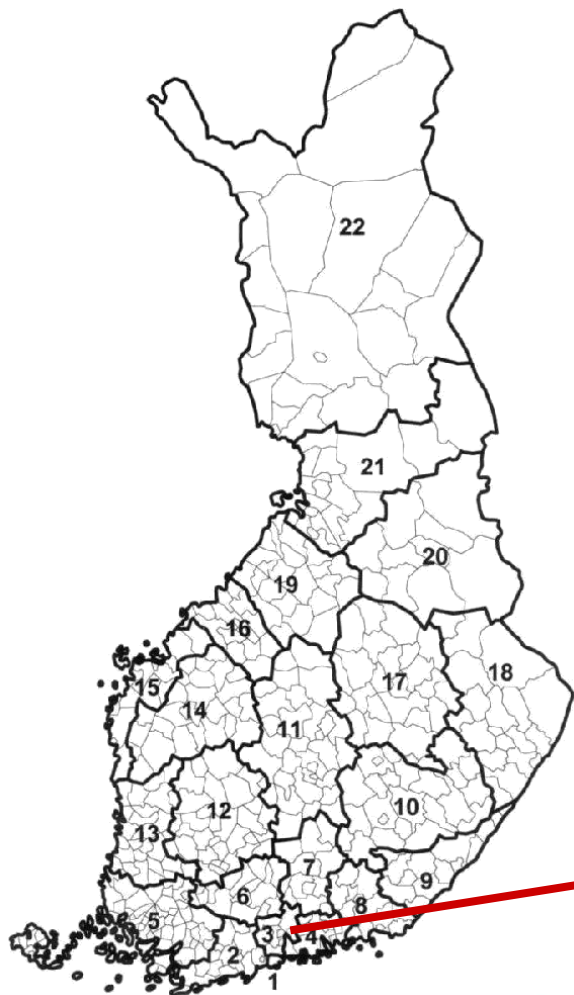
Asukkaita

473 699

(31.12.2020)

Maa-alue

1990 km²

Yhteistoimintasopimuksessa ratkaistavia asioita

KPMG lakimiehet konsultoivat valmistelua, nyt on käytettävissä vasta osaan asioita alustavia arvioita. Eli esitettävät asiat tarkentuvat vielä valmistelun yhteydessä.

Järjestämisvastuu

Liikelaitos?

Nykyisen pelastuslaitoksen jakaminen

Hyvinvointialueiden maksuosuuksien pohdinta

Järjestämisvastuu

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023.

Pelastustoimen tehtävät siirtyvät omana erillisenä toimialanaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Hyvinvointialue päättää itsehallintoonsa perustuen omasta organisaatiostaan tarkemmin (mm. StVM 16/2021 vp, s. 66)

Pelastustoimen järjestämislain 4 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa pelastustoimen järjestämisestä alueellaan. Hyvinvointialue päättää laissa säädettävin reunaehdoin, miten se toteuttaa järjestämistehtävänsä (HaVL 12/2021 vp, s. 40).

Järjestämisvastuu

Hallituksen esitys: *"Nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnan jakamisen toiminnalliset vaikutukset ovat riippuvaisia hyvinvointialueiden sopiman yhteistoiminnan laajuudesta ja laadusta".*

- HaVL 12/2021 vp (s. 51): *"Hyvinvointialueet voivat ehdotetun hyvinvointialuelain 52 §:n nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä. Hyvinvointialueet voivat valiokunnan käsityksen mukaan sopia yhteistyöstään ennen järjestämisvastuun siirtymistä, kun aluevaltuustot aloittavat toimintansa eli jo ennen kuin nykyinen pelastustoimen alue lakkautetaan."*
- Pelastustoimen tehtäviin liittyen mahdollisia hyvinvointialueiden yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka & sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta.

Järjestämisvastuu

KPMG

1. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen jakamiseen liittyvät käytännön reunaehdot

- Pelastuslaitoksen lakkauttamisen käytännön toimet – arvioinnin kohteena se, mitä lakkauttaminen/purkaminen/jakaminen käytännössä hyvinvointialueilta edellyttää

2. Toiminnan jatkamisen vaihtoehdot ja näiden arviointi

- Selvityksen kohteena oleva lainsäädäntö on osin tulkinnanvarainen
- Tarkoituksena on tuottaa selkeä kuva tunnistetuista vaihtoehtoisista toimintamalleista ja arvioida vaihtoehtokohtaisesti:
 - Juridiset reunaehdot
 - Havaitut riskit
 - Havaitut ylätasen haitat/hyödyt asiakkaan tunnistamien Vantaa-Keravan ja Keski-Uudenmaan toiminnallisten tarpeiden perusteella [workshop 1 & 2]
 - Selvityksessä tuodaan esiin asiakkaan tunnistamat hyvinvointialueille aiheutuvat toiminnalliset haitat, mikäli lainsäädäntöä tulkittaisiin suppeimman tulkinnan mukaisesti. Selvitystä voidaan hyödyntää siten lisäksi myös mahdollisten lainsäätäjätason keskusteluiden tukena.

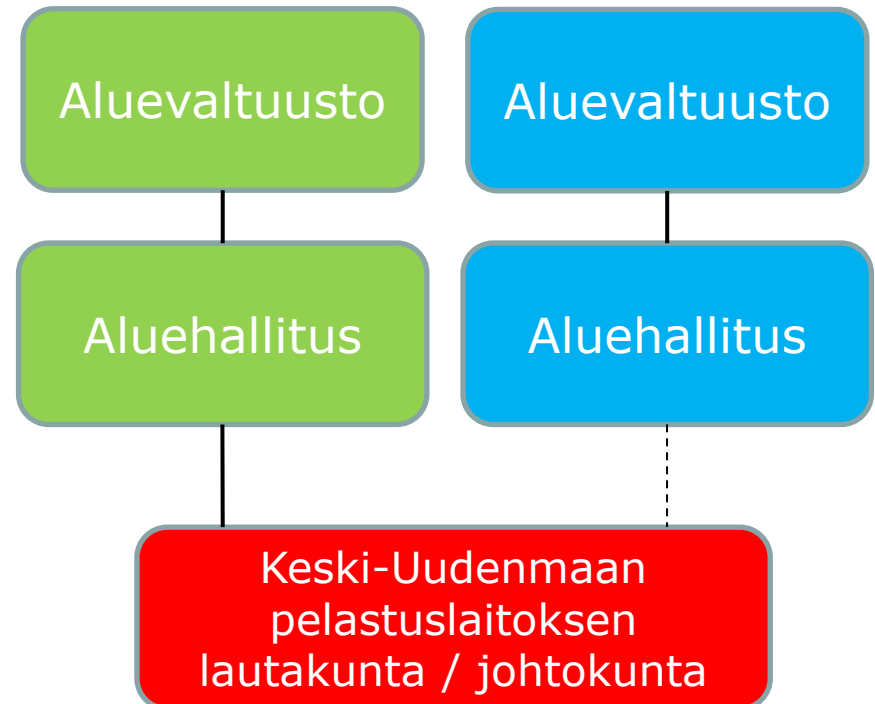
Järjestämisvastuu

Vähintään yhteinen toimielin eli
lautakunta / johtokunta

- 5 + 5 valtuutettua

Vantaan ja
Keravan
hyvinvointialue

Keski-
Uudenmaan
hyvinvointialue

Järjestämisvastuu - palvelutasopäätös

6 § Pelastustoimen palvelutasopäätös (613/2021)

*Aluevaltuusto päättää pelastustoimen
palvelutasosta...*

Hyväksytetään molemmissa valtuustoissa?

- annetaan lautakunnalle/johtokunnalle mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia?
- Kehittämissuunnitelma jaetaan mahdollisuuksien mukaan kahteen osaan
→ kustannusvaikutukset saadaan näkyville

Sisällysluettelo

1. Yleistä.....	2
1.1 Johdanto	2
1.2 Toimintaa ohjaavat strategiat ja suunnitelmat	2
1.3 Palvelutasopäätöksen valmistelu ja riskianalyysi	5
1.4 Palvelutasopäätöksen seuranta	8
1.5 Katsaus kauteen 2017-2020	9
2. Onnettomuuksien ehkäisy	11
2.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	11
2.2 Palveluiden kuvaus, tavoitteet ja palvelutaso	13
2.2.1 Valvontatoiminta	13
2.2.2 Yleisötahtumien valvonta	15
2.2.3 Poistumisturvallisuusselvitysten arviointi ja valvonta	16
2.2.4 Paloturvallisuuden itsearviointi	17
2.2.5 Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ohjaus sekä valvonta	18
2.2.6 Palontutkinta	19
2.2.7 Yleinen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta	20
2.2.8 Turvallisuusviestintä	20
2.2.9 Turvallisuuskoulutukset ja -neuvonta	21
3. Pelastustoiminta	23
3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	23
3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	23
3.2.1 Yleistä	23
3.2.2 Pelastustoiminnan muodostelmat	23
3.2.3 Pelastustoiminnan johtaminen ja tilannekeskustoiminta	24
3.2.4 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	26
3.2.5 Pelastustoiminnan asemaverkko ja kalusto	28
3.2.6 Yhteistoiminta	30
3.2.7 Pelastustoiminnan suunnitelmat	32
3.2.8 Toimintavalmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	34
3.3 Toimintavalmiuden erityispiirteet	35
3.3.1 Sammutustoiminta	35
3.3.2 Merellinen toiminta ja öljyntorjunta	36
3.3.3 Vaarallisten aineiden onnettomuudet ja CBRNE uhat	37
3.3.4 Vesipelastustoiminta	38
3.3.5 Ilmailuonnettomuuksiin varautuminen	39
3.3.6 Väestön varoittaminen	39
3.3.7 Pelastuslaitoksen varautuminen	40
4. Kuntien varautumisen tukeminen	42
4.1 Väestön suojautuminen ja väestönsuojelun johtaminen	43
5. Ensihoitopalvelu	44
6. Kehittämissuunnitelma	45

Järjestämisvastuu - omavalvontaohjelma

16 § Hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvonta

Hyvinvointialueen on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Hyvinvointialueen on varmistettava pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista.

Hyvinvointialueen on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja toteutumista, laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan...

Järjestämisvastuu

Pelastuslaki 26 § (28.12.2018/1353)

*..Alueen pelastustoimen pelastusviranomaisia ovat **pelastuslaitoksen ylin viranhaltija** ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin...*

Jos tätä edellytetään, pelastusjohtaja voisi olla 50 / 50 KEU & VaKe palkkalistoilla?

Pelastuslaitoksesta liikelaitos?

Valtiovarainministeriö ja Kuntaliitto karsastavat hyvinvointialueiden liikelaitoksia, koska niiden rahoitus olisi lähtökohtaisesti yleiskatteellista. Suositusten mukaan liikelaitosmallia voidaan käyttää kohderahoitteisissa yksiköissä.

KUP tilanne poikkeaa tavanomaisesta, koska se palvelisi kahta hyvinvointialuetta, mutta sijoittuisi VaKe organisaation. VaKe saisi liikelaitoksen rahoituksesta 2/3 ulkopuolelta eli maksuina Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta (14,7 M€) sekä HUSilta (9 M€), lisäksi tulisi asiakasmaksuja (ensihoidosta) ja muita myynti- ja maksutuloja 2,6 M€.

Voidaanko toteuttaa samoilla periaatteilla kuin kunnalliset liikelaitokset??

- *Kunta ja kuntayhtymä voivat perustaa kunnallisen liikelaitoksen vain, jos toiminta kuuluu kunnan toimialaan eikä kyseessä ole laissa tarkoitettu toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla.*

Liikelaitoksen edut

Läpinäkyvyys

- Liikelaitoksella on toiminnallisesti ja taloudellisesti eriytetty asema hyvinvointialueen organisaatiossa
- liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan hyvinvointialueen talousarviosta ja -suunnitelmasta **erillisenä osana**
- Kirjanpidollisesti eriytetty pelastuslaitos-liikelaitos laatii **erillistilinpäätöksen**, joka tuo sille **tasejatkuvuuden** eli mahdollisuuden siirtää yli- tai alijäämääriä seuraavalle tilikaudelle. Tasejatkuvuus osaltaan varmistaa sopimuskaskutuksen oikeellisuuden pitkällä aikavälillä, kun yli- tai alijäämä pidettäisiin erillään vastuuhyvinvointialueen muiden toimintojen synnyttämästä yli- tai alijäämästä
- liikelaitoksen vaikutus hyvinvointialueen talouteen esitetään laskelmin, joissa liikelaitos yhdistellään hyvinvointialueen tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan. Vastaavalla tavalla tehdään yhdistäminen myös tilinpäätöksessä.

Liikelaitoksesta pohdittava

Liiketaloudelliset perusteet...

- Hyvinvointialuelain 70 §:n perustelujen mukaan tehtävä on voimassa olevan tulkinnan mukaisesti liiketaloudellisten periaatteiden mukaan järjestettyä silloin, kun tehtävästä saatujen tulojen on tarkoitus kattaa sen suorittamisesta aiheutuvat menot ja pidemmällä aikavälillä myös investoinnit
- 70 – 73 § puhutaan yhdelle hyvinvointialueelle perustettavasta liikelaitoksesta, yhteisestä liikelaitoksesta ei löydy mainintaa esityksissä?

Liikelaitoksen johtokunta

Hyvinvointialueen liikelaitoksella on **johtokunta**, joka

- ohjaa ja valvoo laitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa laitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä
- huolehtii siitä, että laitos toimii hyvinvointialueen asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti
- päättää laitoksen toiminnan kehittämisestä aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden rajoissa sekä seuraa tavoitteiden saavuttamista ja raportoi niiden saavuttamisesta aluevaltuustolle
- hyväksyy laitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä aluevaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti, laatia laitoksen tilinpäätös, päättää laitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista hyvinvointialueen investointisuunnitelman mukaisesti sekä valvoa laitoksen etua

Nykyisen pelastuslaitoksen jakaminen

Voimaannpanolaki edellyttää 58 § nykyisten pelastuslaitosten jakamista 31.5.2022 mennessä.

- Keski-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan tulee sopia Keski-Uudenmaan pelastustoimen henkilöstön, kaluston ja sopimusten siirtojen jakamisesta hyvinvointialueiden kesken
- Hyvinvointialueille siirtyy henkilöstö, kalusto ja sopimukset sekä toimitilojen hallinta 1.1.2023. (voimaannpanolain 22-25 §).

Kunnan on tehtävä viimeistään 28.2.2022 hyvinvointialueelle selvitys 22, 23 ja 25 §:ssä tarkoitetuista siirroista. Aluevaltuusto käsittelee selvityksen viimeistään 31.3.2022 ja päättää sen perusteella irtaimen omaisuuden, lomapalkkavelan, sopimusten ja vastuiden siirtymisestä hyvinvointialueelle ja hyvinvointialueen vastuulle.

Nykyisen pelastuslaitoksen jakaminen

Henkilöstö

- Jaetaan virtuaalisesti henkilötyövuosina kahdelle hyvinvointialueelle.
 - Palvelutuotannon henkilöstö vahvuussuunnittelun/asemapaikan mukaisesti. KeTu-asema 50/50.
 - Hallinto- ja tukihenkilöstö em. henkilöstön jakosuhteen mukaisesti

Omaisuus

- Muodostuu käytännössä kalustosta eli ajoneuvoista, veneistä yms.
 - Jaetaan asemapaikan mukaisesti
 - Huomioidaan yli 10 000 € arvoinen omaisuus
- Toteutetaanko 31.12.2022 Vantaan kaupunki → KEU → VaKe vai virtuaalinen jako ja siirto Vantaan kaupunki → VaKe
 - Vakuutusturvan jatkuvuus

Nykyisen pelastuslaitoksen jakaminen

Sopimukset

- Sopimusten siirto suoraan Vantaan kaupunki → VaKe/KUP

KESKI- UUDENMAAN PELASTUSTOIMIALUEEN PALOASEMAT JA EH- PÄIVYSTYSTILAT 2021														
Pyöry rakennusnumeri (VH-PH)	Tunnus	Rakennuksen nimi	Katuosoite	Rakennuksen käyttötarkoitus	EH- päivystys	Version alkamispäivä	PSÄth/luonnostila	Käyttäjät	KUP mukaa vuokraa	Vuokran laskuttaa	Omistaja	Kiinteistö- osoite	Sivoussopimus	Sivouksen laskuttaa
100912578	RA30009020	Hyvinkään paloasema/päärakennus	Kalevankatu 10	Paloasemat	X		2425.3	KUP	X	Hyvinkaa kaup	Kunta	Kunta	ON	Hyvink kaup
100912574F	RA30009021	Hyvinkään paloasema/VPK-rakennus	Kalevankatu 10	Paloasemat			689.7	KUP/VPK	X	Hyvinkään kaup	Kunta	Kunta	ON	Hyvink kaup
	RA30002009	Jokelan paloasema väistötila	Opintie 5	EH-päivystystila	X		100	KUP	X	Tuusulan kunt	Parmaco Oy	Kunta	ON	Tuus kunt
1029112912	RA30010414	Järvenpään paloasema	Asponkatu 9	Paloasemat	X		1734.3	KUP	X	Mestarihoim	Kunta	Mestarihoim	ON	Jatso
	RA30010604	Järvenpään öljyntorjuntavarasto	Asponkatu 9	Varasto			300	KUP	X	Mestarihoim	Kunta	Mestarihoim	ei	
103556830W	RA30010530	Kerava-Tuusulan paloasema, harjoitustorni	Palokulmankuja 2	Harjoitustorni			20	KUP	X	Ketu Koy	K-ryhtymäKoy	Talossyke Oy	ei	
103556827T	RA30010413	Kerava-Tuusulan paloasema	Palokulmankuja 2	Paloasemat	X		2034.1	KUP	X	Ketu Koy	K-ryhtymäKoy	Talossyke Oy	ON	sis vuokra
103556828U	RA30010531	Kerava-Tuusulan paloasema, Autokatos	Palokulmankuja 2	Autokatos			150	KUP	X	Ketu Koy	K-ryhtymäKoy	Talossyke Oy	ei	
103556829V	RA30010529	Kerava-Tuusulan paloasema, Ulkovarasto	Palokulmankuja 2	Lämpöimä varastot			250.8	KUP/VPK	X	Ketu Koy	K-ryhtymäKoy	Talossyke Oy	ei	
103599007T	RA30003548	Klaaukalan paloasema	Yrittäjäntie 3	Teollisuus- ja pienteollisuustilat	X		405	KUP	X	Spiraaali Oy	Koy	Spiraaali Oy	ON	Nurmikunt
	RA30006777	Mänttilän paloasema	Mäntymäentie 2	Paloasemat	X		1074.6	KUP/VPK	X	Mänts kunt	Kunta	Kunta	ON	Mänti kunt
102029803Y	RA30005564	Nurmijärven paloasema	Suntionkuja 2	Paloasemat	X		1866.5	KUP/VPK	X	Nurmij kunt	Kunta	Kunta	ON	Nurm kunt
102029804D	RA30010508	Nurmijärven öljyntorjuntavarasto	Suntionkuja 2	Muut pelastustoimen rakennukset			180	KUP	X	Nurmij kunt	Kunta	Kunta	ei	
	RA30007501	Hälikän VPK	Pietälantie 11	Paloasemat			84	VPK	X	Pori kunt	Kunta	Kunta	ei	
101287669S	RA30010440	Hyvinkään konepajan VPK	Pajatie 4-6	Paloasemat			102	VPK		X	VPK	Kunta	ei	
1012825140	RA30010415	Jokelan paloasema	Opintie 5	Paloasemat			325	VPK	X	Tuusulan kunt	Kunta	Kunta	ON	Tuus kunt
102964260X	RA30010439	Järvenpään VPP	Levysepänkatu 1	Paloasemat			300	VPK	X	Kiint.oy Levysep Koy	Koy	Kunta	ei	
102081804X	RA30010444	Kellokosken VPK	Männistöentie 2	Paloasemat			501	VPK	X	Tuusulan kunt	Kunta	Kunta	ei	
101869559T	RA30007500	Laukkosken VPK	Myllysilantie 66	Paloasemat			74	VPK	X	Pori kunt	Kunta	Kunta	ei	
101841484S	RA30010442	Levannon paloasema	Levannontie 36	Paloasemat			146	VPK	X	X	VPK	Kunta	ei	
102301103X	RA30010437	Metsäkylin VPK	Palokulmankuja 18	Paloasemat			666	VPK	X	X	VPK	Kunta	ei	
102611457X	RA30010441	Ohikolan VPK	Eerola-Konttontie 1	Paloasemat			399.9	VPK	X	X	VPK	Kunta	ei	
102169637R	RA30010436	Perttulan VPK	Uotilan koulutie 23	Paloasemat			150	VPK	X	Nurmij kunt	Kunta	Kunta	ON	Nurm kunt
100781777Z	RA30005820	Pornaisten pääpaloasema	Välitie 2	Paloasemat			457	VPK	X	Pori kunt	Kunta	Kunta	ON	sis vuokra
1007817783	RA30007010	Pornaisten pääpaloaseman huoltorakennus	Välitie 2	Taloussäkeimukset			45	VPK	X	Pori kunt	Kunta	Kunta	ei	
101317443Z	RA30010443	Sälikään VPK	Oittitie 7	Paloasemat			210	VPK	X	X	VPK	Kunta	ei	

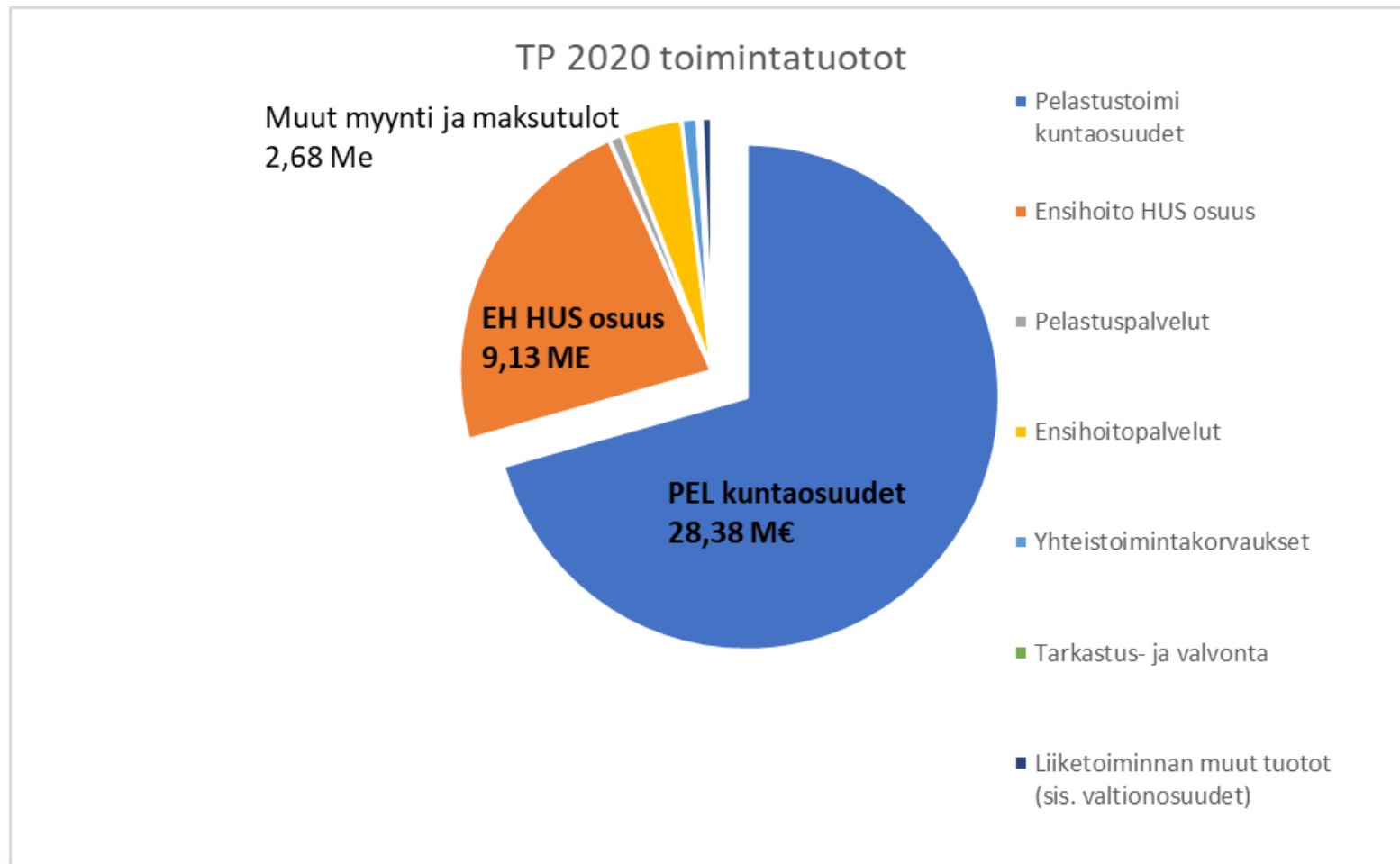
Toimitilojen hallinta

- Kiinteistöt jaoteltu kahdelle hyvinvointialueelle.
- Ehdotetaan että KEU / VaKe hallinnoi alueensa toimitiloja
- Kustannukset kohdistetaan KEU / VaKe toimitilan sijainnin mukaisesti
 - KeTu kustannukset jaetaan: EH → HUS, VPK → KEU, PELA → 50/50
 - Ensihoidon tilojen kustannukset → HUS

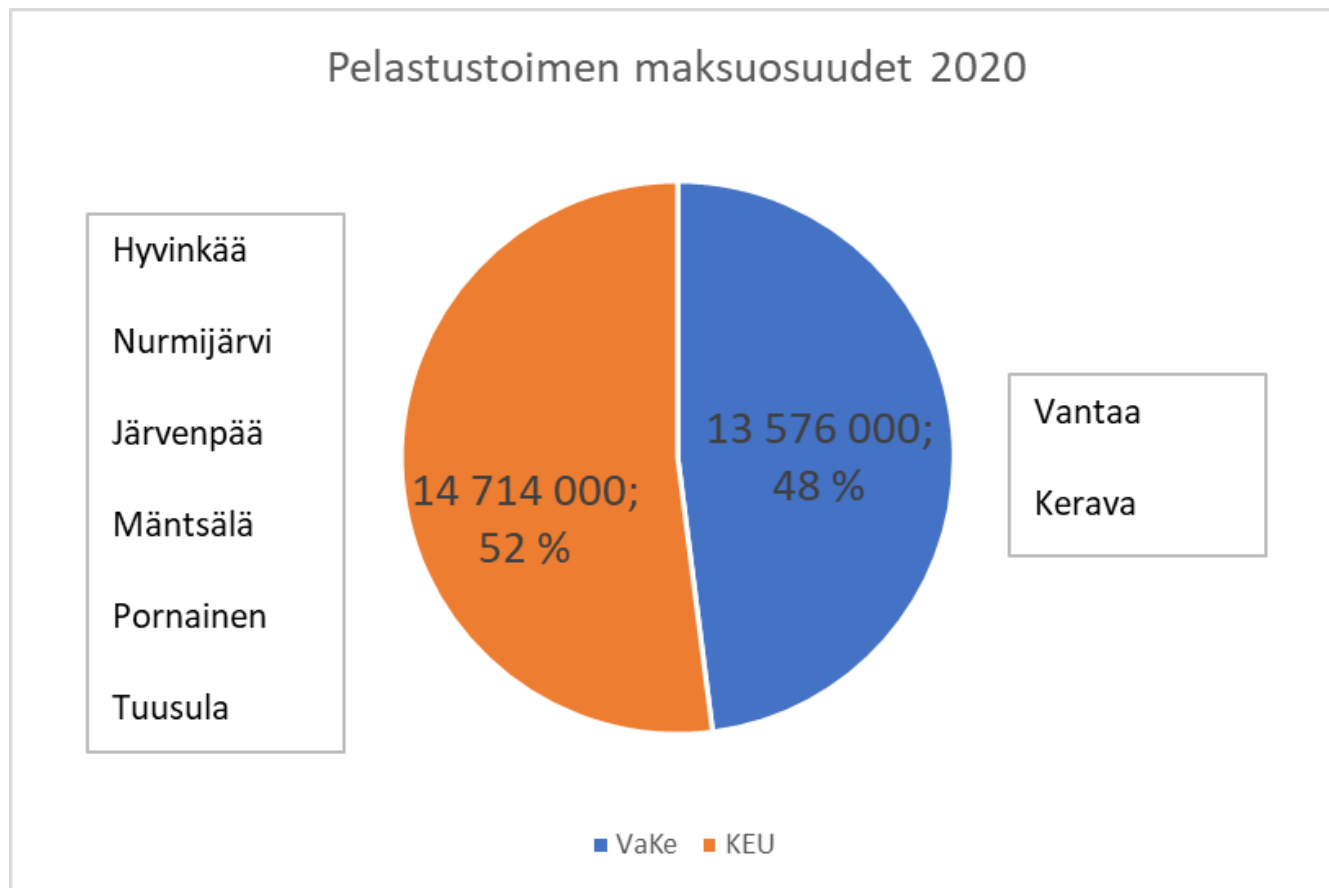
Maksusuudet

Tilinpäätöstiedot 2020, toimintatuottojen jakautuminen

Maksuosuudet

Vuoden 2020 maksuosuuksien jakautuminen kahdelle hyvinvointialueelle

Vuonna 2020: KEU n. 74 € / asukas ja VaKe n. 50 € / asukas

P33

1+0+1

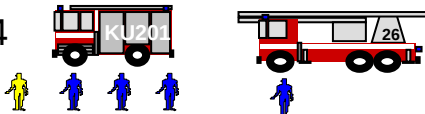
Paloasema 10

0+1+3

Paloasema 11

0+0+2

Paloasema 20

0+1+4

Paloasema 30

0+1+3

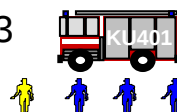
Paloasema 50

0+2+6

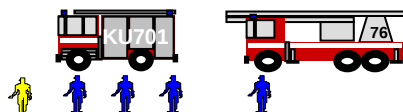
P34

1+0+1

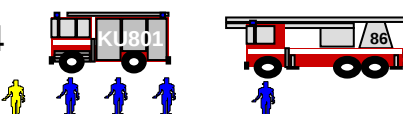
Paloasema 40

0+1+3 Paloasema 41
0+0+2

Paloasema 70

0+1+4

Paloasema 80

0+1+4

Paloasema 90

0+1+3

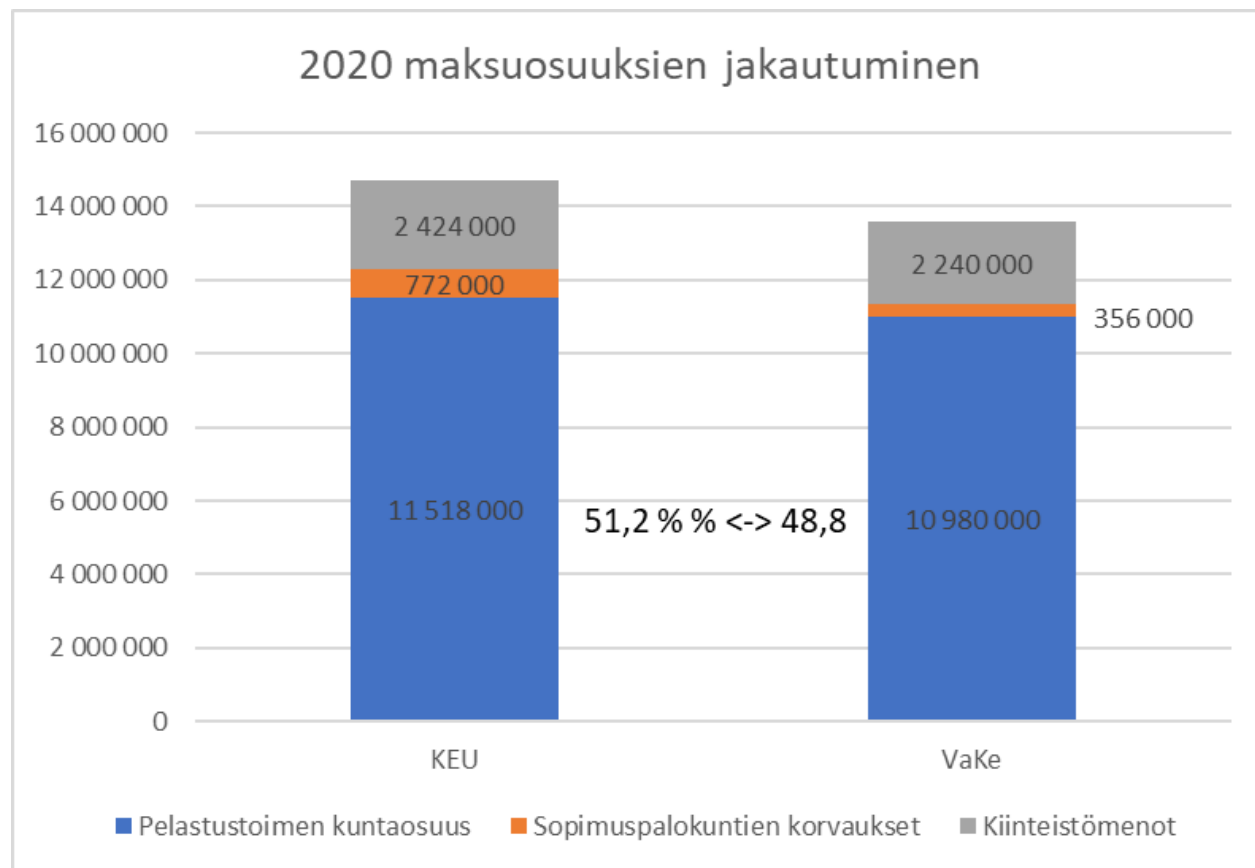
Vähimmäisvalmius

VaKe 1+4+13,5=18,5

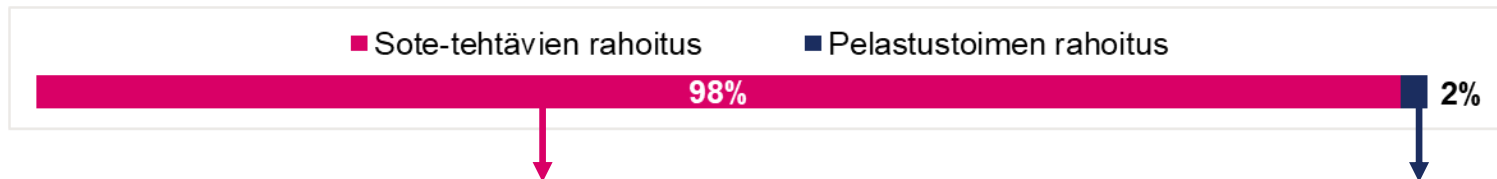
KEU 1+5+20,5=26,5

Maksuosuudet pohdintaa

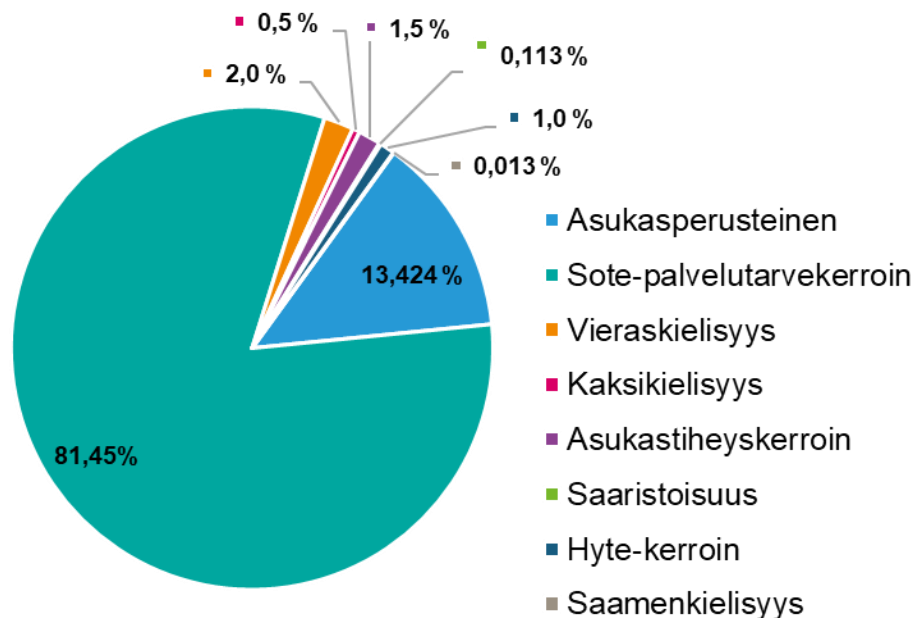
Yhdessä vaihtoehdossa kiinteistö- ja sopimuspalokuntakulut kohdistuvat suoraan hyvinvointialueelle, ainoastaan pelastustoimen kuntaosuus määritellään

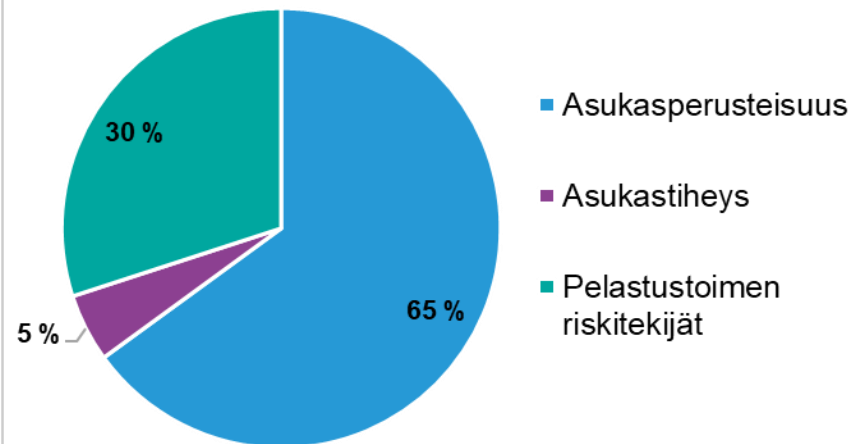
Hyvinvointialueiden laskennallinen rahoitusmalli

Sote-rahoituksen määräytymistekijät

Pelastustoimen rahoituksen määräytymistekijät

*Pelastustoimen asukastiheyskerroimen määrittelyssä käytetään hyvinvointialueen kokonaispinta-alaa.

Laskennallinen pelastustoimen rahoitus täysimääräisesti 2029

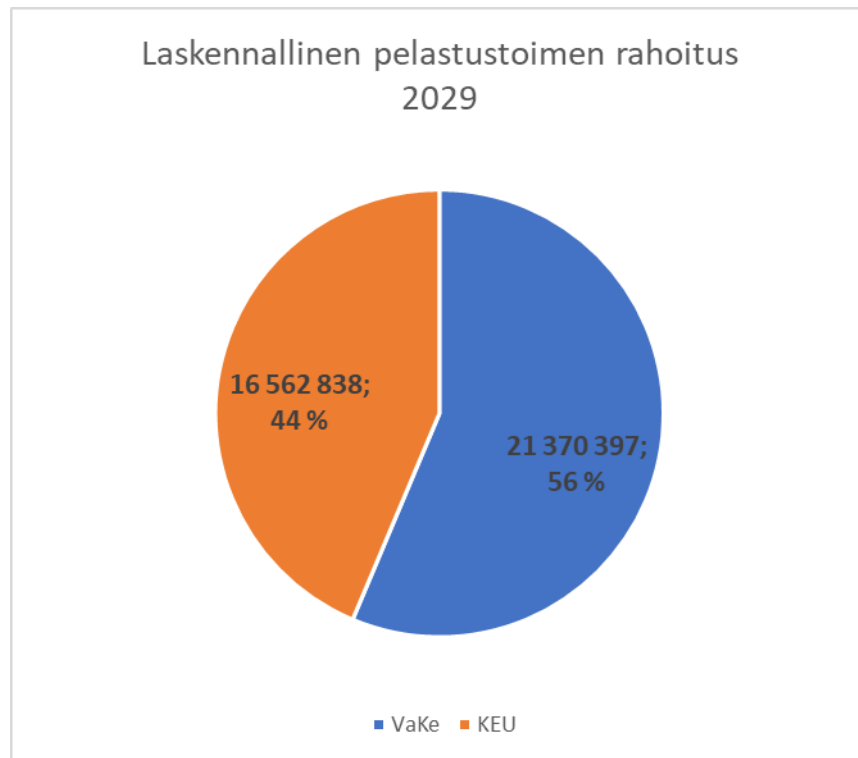
KEU laskennallinen pelastustoimen rahoitus,

- Yhteensä 16 562 838 €
 - Asukasperusteisuus 11 151 498 €
 - Asukastiheys 107 616 €
 - Riskitekijät 5 303 724 €

VaKe laskennallinen pelastustoimen rahoitus,

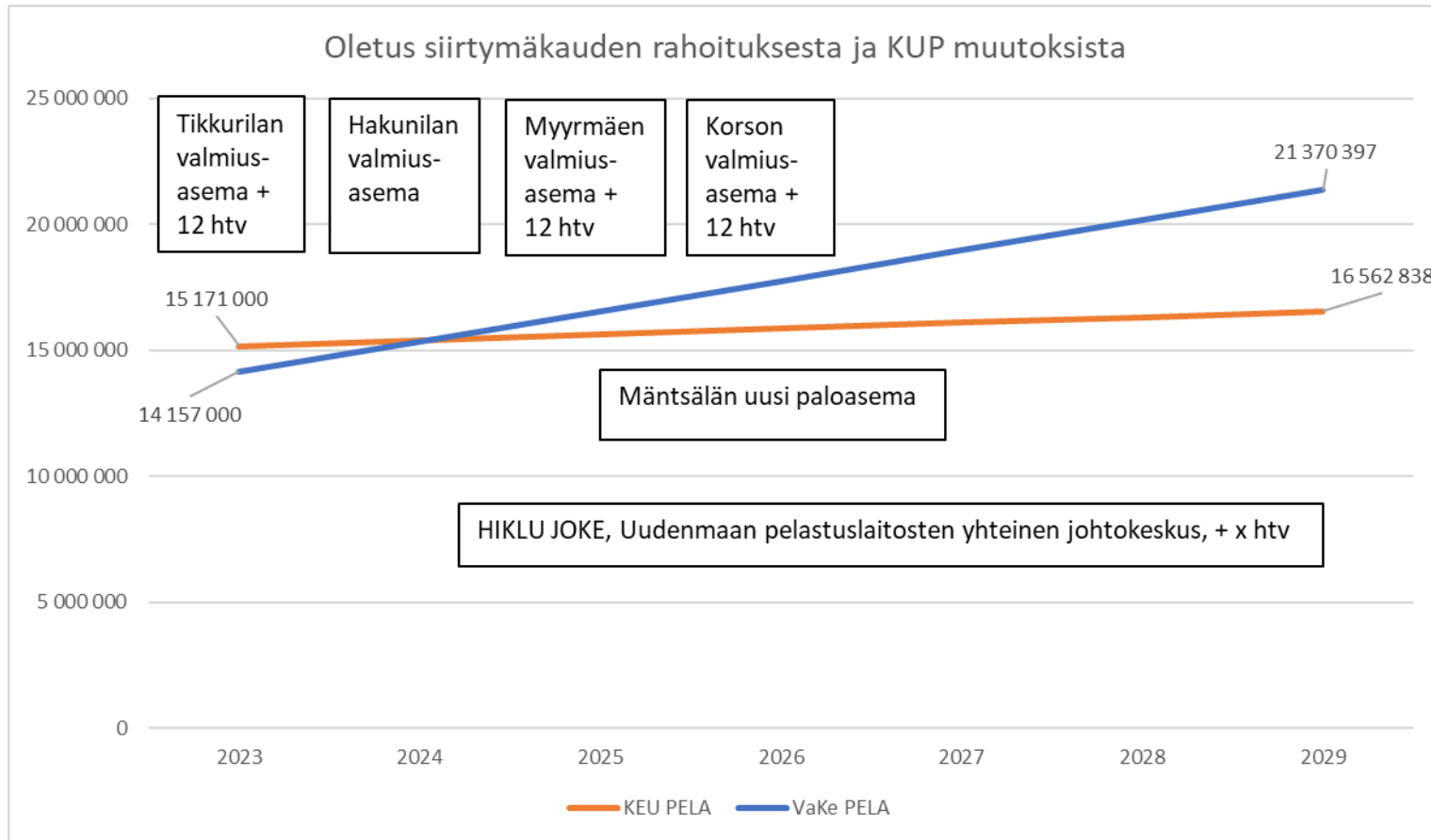
Yhteensä 21 370 397 €

- Asukasperusteisuus 15 347 702 €
- Asukastiheys 17 008 €
- Riskitekijät 6 005 687 €

Oletettu pelastustoimen siirtymäkauden rahoitus 2023 - 2029

Kuvaan on merkitty palvelutason kehittämisen keskeiset asiat, joilla on kustannusvaikutuksia

Näillä oletuksilla VaKe kustannus muuttuu n. 50 →
70 € / asukas ja KEU 75 → 79 € / asukas

2026 VaKe resurssit

HIKLU JOKE

2026 KEU resurssit

P33

1+0+1

Paloasema 10

0+1+3

Paloasema 11

0+0+2

Paloasema 21

0+0+2

Paloasema 51

0+0+2

Paloasema 20

0+1+4

Paloasema 30

0+1+3

Paloasema 31

0+0+2

Paloasema 50

0+2+6

P34

1+0+1

Paloasema 40

0+1+3

Paloasema 41

0+0+2

Paloasema 70

0+1+4

Paloasema 80

0+1+4

Paloasema 90

0+1+3

Vähimmäisvalmius

VaKe 1+4+19,5=24,5

KEU 1+5+20,5=26,5

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Kiitos mielenkiinnostanne !